BARAZA LA WAWAKILISHI ZANZIBAR

Simu Nam. + 255 24 2230602/1
Fax Nam. + 255 24 2230215
Tovuti: www.zanzibarassembly.go.tz

SANDUKU LA BARUA 902,
ZANZIBAR
Barua Pepe: zahore@zanlink.com

HUTUBA YA MAONI YA KAMATI YA MAENDELEO YA WANAWAKE NA USTAWI WA JAMII YA BARAZA LA WAWAKILISHI KUHUSU MAKADIRIO YA MAPATO NA MATUMIZI YA BAJETI YA WIZARA YA ELIMU NA MAFUNZO YA AMALI ZANZIBAR KWA MWAKA FEDHA 2015/2016.

Mheshimiwa Spika, Nianze kwa kumshukuru Mwenyezimungu kwa kutujaalia uzima, siha na nguvu zilizoweza kutufikisha hapa Barazani na tukaweza kufanya shughuli zetu kama tulivyopanga, hatuna budi kusema Alhamdulillah.

Mheshimiwa Spika, Shukurani zangu za dhati pia zije kwako wewe kwa kunipa nafasi hii ya kusimama mbele ya Baraza lako tukufu kuwasilisha Hotuba ya maoni ya Kamati ya Maendeleo ya Wanawake na Ustawi wa Jamii ya Baraza la Wawakilishi kuhusu makadirio ya mapato na matumizi kwa mwaka wa fedha 2015/2016 ambayo hivi punde Mheshimiwa Waziri wa Elimu na mafunzo ya Amali amewasilisha mbele ya baraza lako hotuba ya Wizara yake.

Mheshimiwa Spika, Nichukue nafasi hii kumshukuru Mheshimiwa Waziri wa Elimu na Mafunzo ya Amali Mheshimiwa Ali Juma Shamhuna, Katibu Mkuu, manaibu wake, Afisa Mdhamini, Wakurugenzi pamoja na watendaji wengine wote kwa mashirikiano yao ya dhati kwa Kamati wakati wote tulipokuwa tukifanya kazi zetu.

Mheshimiwa Spika, natumia fursa hii adhimu kuipongeza Serikali yetu ya Mapinduzi ya Zanzibar kupitia Wizara ya fedha kwa kuamua kufanya mageuzi ya bajeti ikiwa ni sehemu ya mageuzi ya utawala na udhibiti wa fedha za umma.

Mheshimiwa Spika, Sitakua nimetenda haki iwapo nitaendelea na hotuba hii bila ya kutoa shukurani za pekee kwa wajumbe wa Kamati yangu, ambao tumeshirikiana kwa umoja wetu kuyapitia na kuyachambua makadirio haya ya Bajeti, nawashukuru sana.

Mheshimiwa Spika, Pamoja na kutambua mchango wao mkubwa kwenye Kamati hadi kufanikisha kazi hii, naomba sasa niwataje kwa majina wajumbe wa Kamati ya Maendeleo ya Wanawake na Ustawi wa Jamii ya Baraza la Wawakilishi kama ifuatavyo:

1.	Mhe.	Mgeni Hassan Juma	Mwenyekiti
2.	Mhe.	Hassan Hamad Omar	Makamo Mwenyekiti
3.	Mhe.	Farida Amour Mohamed	Mjumbe
4.	Mhe.	Mwanaidi Kassim Mussa	Mjumbe
5.	Mhe.	Abdi Mosi Kombo	Mjumbe
6.	Mhe.	Ali Salum Haji	Mjumbe
7.	Mhe.	Mohamed Mbwana Hamad	Mjumbe

Mheshimiwa Spika, pia napenda kuwataja Makatibu wetu wa Kamati ambao huwa tunashirikiana nao katika kazi zetu na wamekua wakitusaidia kwa karibu katika kufanikisha kazi hizo.

1. Ndg.Asha Said Mohamed, na
2. Ndg Abubakar Mahmoud Iddi

Mheshimiwa Spika, naomba ieleweke kwamba, Kamati ya Maendeleo ya Wanawake na Ustawi wa Jamii imeundwa kwa mujibu wa kifungu cha106 (e) cha Kanuni za Baraza la Wawakilishi, toleo la mwaka 2012. Majukumu ya Kamati yameelezewa katika kanuni ya 112 ya kanuni za Baraza la Wawakilishi ambapo miongoni mwa majukumu yake ya msingi ni pamoja na kuchambua mapendekezo ya Serikali kuhusu makadirio ya mapato na matumizi ya kila mwaka.

Mheshimiwa Spika, baada ya utangulizi huo, napenda sasa nitoe maoni ya Kamati kuhusu makadirio ya mapato na matumizi kwa Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali kwa mwaka wa fedha 2015/2016 kama ifuatavyo**:-**

Mheshimiwa Spika, Kamati ilipofanya uchambuzi wa bajeti kupitia Wizara hii, imebaini kuwa katika mwaka wa fedha 2015/2016, Wizara ya Elimu na Mafunzo ya Amali imepanga kutekeleza majukumu yake kwa kutumia program kuu (6) ambazo ni:

1. Programu ya Elimu ya Maandalizi na Msingi
2. Programu ya Elimu ya Sekondari
3. Programu ya Elimu ya Juu
4. Programu ya Elimu mbadala na Mafunzo ya Amali
5. Programu ya Ubora wa Elimu na
6. Programu ya Uongozi wa Elimu

Mheshimiwa Spika, Wizara hii ina jukumu kubwa hasa katika lengo zima la maendeleo ya Nchi yetu kwani ndio Wizara inayohusika na utoaji wa taaluma kwa wananchi wetu na hatimae tukapata wataalamu, viongozi , wajasiriamali, wafanya biashara na wengineo ambao ujuzi wao ni tunu kwa nchi yetu**.**

Mheshimiwa Spika, Kamati inaipongeza Wizara hii kwa bidii wanazozichukua katika kutekeleza majukumu yake ya kutuandalia wataalamu wa fani mbalimbali muhimu kwa maendeleo ya nchi yetu hasa ukizingatia tunaishi katika karne ya mabadiliko ya Sayansi na teknolojia.

Mheshimiwa Spika, Kamati yangu inaamini kwamba malengo hayo yatafikiwa iwapo fedha kutoka Serikalini zitapatikana kama zitakavyoidhinishwa na wajumbe wako na kuingizwa kwa wakati.

PROGRAMU YA ELIMU YA MAANDALIZI NA MSINGI

Mheshimiwa Spika, Ubora wa Taifa lolote duniani, unajengeka kutokana na mfumo na ubora wa Elimu wanayoipata wananchi wake. Hivyo na sisi wajumbe wa Kamati hatuna budi kuunga mkono programu ndogo ya Elimu ya Maandalizi ambayo inahusiana na kuwahamasisha wazazi kuwaandikisha watoto wao katika shule za maandalizi.

Mheshimiwa Spika, pamoja na umasikini wetu, kuwekeza katika elimu, ni jambo la busara kwani ndio njia pekee itakayotuwezesha kufika kule ambako tuna ndoto ya kufikia.

Mheshimiwa Spika, Kamati imeridhishwa na kiwango cha fedha kilichotengwa kwa ajili ya kulipia gharama za chakula kwa skuli za maandalizi. Programu hii itasaidia kuwahamasisha wazazi hasa wale wenye hali duni za kimaisha kuweza kuwapeleka watoto wao kupata Elimu ya maandalizi kwani kitendo hicho cha kupata chakula wakati wakiwa wapo shuleni itapelekea watoto hao kupenda kwenda shuleni.

Mheshimiwa Spika, Kamati ilipokua inafanya kazi zake za kawaida kwa kipindi cha mwaka wa fedha 2014/2015 imebaini kuwa licha ya Wizara hii kuanzisha mtaala mpya wa Elimu ya msingi lakini bado Wizara haikufanya matayarisho ya kutosha katika kuwapatia vitabu vya kujisomea wanafunzi hao.

Mheshimiwa Spika, Kwa vile shule za msingi ndio daraja la kufikia sekondari, Wizara inapaswa kujipanga vizuri katika kiwango hiki cha elimu ya msingi kwani wanafunzi walioandaliwa vizuri katika kiwango hicho ndio wanaofanya vizuri wanapofika katika kiwango cha sekondari.

Mheshimiwa Spika, Kwa msingi huo, Kamati inaunga mkono mradi wa uimarishaji wa elimu ya msingi ambao unapatikana katika programu ya elimu ya maandalizi na msingi wenye lengo la kuchapicha vitabu vya wanafunzi wa darasa la tano na la sita . Katika kufikia lengo hilo, Kamati inaitaka Wizara ya Fedha kuingizia Wizara hii fedha zilizotengwa kwa mradi huo kwani vitabu ndio nyenzo kuu kwa mwanafunzi.

PROGRAMU YA ELIMU YA SEKONDARI

Mheshimiwa Spika, Kamati ilipokua ikifanya kazi zake za kawaida katika Wizara hii ilikutana na changamoto ya ukosefu wa vifaa vya maabara kwa baadhi ya Skuli zilipo Unguja na Pemba hali inayopelekea wanafunzi wanaochukua masomo ya sayansi kushindwa kupata mafunzo ya vitendo katika masomo yao. Mheshimiwa Spika, hili ni tatizo kwani wanafunzi walio wengi wanaamini kuwa masomo ya sayansi ni magumu na yanahitaji zaidi mafunzo ya vitendo kuliko mafunzo ya nadharia. Hivyo kuwepo kwa vifaa vya maabara vitachangia sana katika mafanikio ya wanafunzi hao.

Mheshimiwa Spika, Kamati yangu inaunga mkono jitihada za wizara hii za kutatua changamoto ya vifaa hivyo vya maabara kupitia shughuli waliyojipangia ya ununuzi wa vifaa vya maabara kwa skuli 180 za sekondari Unguja na Pemba. Ni matarajio ya Kamati kuwa, mafanikio ya shughuli hiyo yatasaidia wanafunzi wetu kupata mazoezi ya vitendo na kuwajengea ufahamu zaidi wa masomo yao.

PROGRAMU YA ELIMU YA JUU

Mheshimiwa Spika, Elimu ya juu bado haijapewa kipaumbele kinachostahiki kwani mpaka sasa wanafunzi bado wanahangaika juu ya kupatiwa mikopo kwa ajili ya kujiendeleza na masomo yao. Ni kweli kwamba kwa mujibu wa sheria ya Bodi kifungu nambari 20(2) kinamtaka muombaji ili apatiwe mkopo ni lazima awe ameomba fani iliyopewa kipaumbele na Taifa.

Mheshimiwa Spika, Kamati yetu imebaini kuwa hata hao ambao wanavyo vigezo vya kupatiwa mkopo huo kisheria bado hawapatiwi mkopo kwa wakati kwani kumejitokeza malalamiko kwa baadhi ya wanafunzi juu ya kadhia hiyo. Kamati inaiomba Serikali kuweka utaratibu mzuri ili kusaidia upatikanaji wa mkopo huo katika muda muafaka na kuepusha usumbufu unaowapata wanafunzi wetu hali inayoweza kupelekea kutofanya vizuri masomo yao.

PROGRAMU YA ELIMU MBADALA NA MAFUNZO YA AMALI

Mheshimiwa Spika, Sekta ya Elimu ni sekta muhimu ambayo kuboreshwa kwa sekta hii kutapelekea mafanikio ya sekta nyenginezo. Kamati yetu imegundua changamoto nyingi katika Kituo cha Elimu mbadala ikiwa pamoja na ukosefu wa walimu wa kudumu wa fani mbali mbali , ukosefu wa sehemu ya kufanyia kazi za vitendo na uhaba wa vifaa vya kufundishia.

Mheshimiwa Spika, Kamati inaunga mkono fungu hili lililotengwa kwa ajili ya kuendesha programu hii ya Elimu na mafunzo ya amali ila vipaumbele vya programu hii

vielekezwe zaidi katika kutatua changamoto hizi ambazo Kamati imezibaini kua ndio kikwazo cha maendeleo ya kituo hicho.

PROGRAMU YA UBORA WA ELIMU

Mheshimiwa Spika, Kamati inaunga mkono agizo la Mheshimiwa Raisi wa Zanzibar na Mwenyekiti wa Baraza la Mapinduzi la kutaka kufufuliwa kwa michezo katika Sekta ya Elimu na kwa umoja wetu tunalidhihirisha hili kwa kuunga mkono fedha zilizotengwa kwa ajili ya program ndogo ya kuibua vipaji vya michezo kwa wanafunzi, kwani progamu hii itakua njia tosha ya kuwajengea uwezo wanafunzi wetu ambao wapo katika shule mbalimbali Unguja na Pemba.

Hitimisho

Mheshimiwa Spika, Sekta ya Elimu ni sekta muhimu ambayo kuboreshwa kwake kutapelekea mafanikio ya sekta nyenginezo. Kamati yetu imegundua bado kuna changamoto nyingi katika sekta hii ikiwemo kutopewa kipaombele kwa watumishi wake na kuwepo kwa tatizo la malimbikizo ya maposho na mishahara ya walimu.

Mheshimiwa spika, kwa kweli sekta ya elimu bado haijapewa kipaumbele kwani walimu wetu waliowengi hawapatiwi maslahi mazuri, walimu wamekosa chombo huru cha sheria ambacho kitaweza kusimamia maadili na taaluma zao. Mheshimiwa Spika , kutokana na hali hii, tunaiomba Serikali kuzitatua changamoto hizi zinazowakabili walimu ikiwemo kuwapandishia mishahara,kuwalipa maposho yao, na kuanzishwa kwa chombo huru kitakachosimamia maslahi yao.

Mheswhimiwa Spika, Kamati ishalisemea sana tatizo la ukosefu wa hati miliki kwa majengo mengi ya skuli za Serikali lakini bado skuli nyingi zinamiliki ramani tu za majengo na kupelekea kuvamiwa na makaazi ya watu**.**

Mheshimiwa Spika, suala hili linaendelea kuzusha migogoro mingi na kesi nyingi hivyo tunaiomba Serikali isaidie upatikanaji wa hati miliki za majengo ya skuli ili kuepusha

migogoro isiendelee kutokea, ni mategemeo yetu kuwa Serikali itawajibika katika kutoa muongozo huo haraka iwezekanavyo.

Mheshimiwa Spika, Kamati inaitaka Wizara ya Fedha kuhakikisha kuwa fedha zilizotengwa kwa ajili ya programu za Wizara, zinaingiziwa kama zitakavyoidhinishwa na Baraza hili katika katika kikao cha kupitisha bajeti ya mwaka huu wa fedha na zinapatikana zote kwa asilimia mia moja.

Mheshimiw Spika, mwisho naomba kuchukua nafasi hii adhimu kukushukuru kwa kunipa fursa hii ya kuwasilisha hotuba ya maoni ya Kamati ya Maendeleo ya Wanawake na Ustawi wa Jamaii ya Baraza la Wawakilishi, aidha niwashukuru wajumbe wako kwa utulivu wao waliouonesha wakati nawasilisha hotuba hii**.**

Mheshimiwa Spika, naunga mkono hoja**,**

Ahsante,

…………………………….

Mgeni Hassan Juma,

Mwenyekiti,

Kamati ya Maendeleo ya Wanawake na Ustawi wa Jamaii

Baraza la Wawakilishi,

Zanzibar.